

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - พ.ศ. 2544) มุ่งให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและสังคม ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือคนไทยในอนาคตต้องเป็นคนองกว้าง คิดไกล ฝึก มีคุณธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม มีวิจารณญาณที่ดี เป็นคนมีคุณภาพ เข้าสู่ความเป็นมาตรฐานสากล เพื่อให้บุคคลและสังคมได้รับการพัฒนาไปสู่คุณภาพตาม เป้าหมาย การจัดการศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาพสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง ไปอย่างรวดเร็ว หลักสูตร กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนการสอนต้องเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ให้ตอบสนองสังคมยุคปัจจุบัน ข่าวสาร หลักสูตรต้องปรับให้มีสาระ ความรู้ในวิชาการพื้นฐานและทักษะวิชาชีพ มีเนื้อหาสาระความรู้สมัยใหม่เป็นสากล กระบวนการบริหารจัดการในระบบคุณภาพ กระบวนการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียน ได้ปฏิบัติจริงและผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสามารถ ปรับเปลี่ยนวิธีการแก้ปัญหาและอยู่ในสังคมอย่างฉลาดและเป็นสุข (อํารุง จันทวนิช. 2542 : 5)

จากการพัฒนาการศึกษาในระยะที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบผลการค้าเนินงาน เป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านปริมาณ ซึ่งในขณะเดียวกันก็มีปัญหาที่ สะสมอยู่ บทบาททางการศึกษาสำหรับปัจจุบันที่ความสำคัญขึ้น เพราะมีปัจจัยและ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ท้าทายสังคมไทย การศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการที่เตรียมพร้อม และทำให้คนไทยเข้าสู่ยุคใหม่อย่างมั่นคงและยั่งยืนถาวรและจะต้องพัฒนาควบคู่ไปกับ การแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่สำคัญต่าง ๆ ทั้งนี้โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็น ตัวแทนของภาครัฐบาล เอกชน ประชาชน ชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัยผู้นำหรือผู้บริหารที่จะต้อง เน้นผู้ทำให้การจัดการศึกษา กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการบริหารดำเนินไป อย่างเต็มศักยภาพ ทำให้คนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนกำลังอยู่ในวัยรุ่น วัยที่กำลังสนใจต่อสภาพแวดล้อมภายนอกที่อยู่ในสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ประกอบกับ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร โทรคมนาคม ทำให้โลกแวดล้อมเป็นโลกไร้พรมแดน เอื้อต่อการแพร่กระจายวัฒนธรรมต่างถิ่น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงวิถี ความเป็นอยู่และ

เศรษฐกิจของคนในสังคมต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 8 (2540-2544) ได้กำหนดให้ “คน” เป็นศูนย์กลางหรือเป็นหัวใจของ การพัฒนาประเทศ จึงเน้นการพัฒนาศักยภาพของ “คน” ให้มีคุณสมบัติ คุณลักษณะ ทักษะ ความรู้ความสามารถและเจตคติที่พึงประสงค์ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและประเทศต่อไป (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 1)

การพัฒนาศักยภาพของ “คน” จำเป็นต้องอาศัยระบบการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญในการที่จะนำพาเด็กและเยาวชน ประชาชนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ ในการดำเนินชีวิต ให้สามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงและอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข ในลักษณะเช่นนี้ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ นั้นหมายถึง การมีความดี ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีอุดมการณ์และความมุ่งมั่น (วิรัตน์ บัวขาว. 2540 : 30-34) โดยเฉพาะการบริหารงานในสมัยปัจจุบัน ต้องการผู้นำที่มีศักยภาพสูงมีวิสัยทัศน์แห่งการเป็นผู้นำ มีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ เพราะ โลกยุคใหม่นั้นต้องการบริหารที่มีคุณภาพ ตามสภาพแวดล้อม ดังนั้นผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ต้องเป็นผู้บริหารที่กล้าคิด กล้าทำ กล้าที่จะพัฒนางานสู่สิ่งใหม่ ๆ (สมนึก นนธิจันทร์. 2538 : 14-15)

กรมสามัญศึกษา ในฐานะหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษา ให้สรุปความสำคัญในการจัดการศึกษาระดับมัธยมไว้ว่า มือที่พิเศษต่อการวางแผน ชีวิตในอนาคตของเยาวชนที่กำลังเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้าอยู่มาก เพราะอนาคต ของเยาวชนในวันข้างหน้าจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับการศึกษาหรือการตัดสินใจเลือกศึกษาใน ระดับมัธยมศึกษาว่าต้องการจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศในด้านใด การศึกษาในระดับ มัธยมศึกษา จึงมีความสำคัญในการพัฒนากำลังคนของประเทศอย่างยิ่ง โดยเฉพาะ โรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานในการพัฒนาเด็กเหล่านี้ให้มีคุณภาพและเป็นหน่วยปฏิบัติ ซึ่งผลการจัดการศึกษา จะเป็นเงินได้ในเชิงอุตสาหกรรมของบุคลากรใน โรงเรียนเป็นสำคัญ การกิจกรรมของ โรงเรียนคือการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุความมุ่งหมายที่กำหนดให้หลักสูตร ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนมีหลากหลายประการ เช่นระบบการบริหาร ผู้บริหาร โรงเรียน ครุภัณฑ์ ผู้ปกครองนักเรียน ฯลฯ แต่ปัจจัยที่ถือว่าสำคัญที่สุดคือผู้บริหาร โรงเรียน การบริหาร โรงเรียนจะประสบผลสำเร็จมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนต้อง เพิ่งพัฒนาด้วยคุณสมบัติทางประการ เช่น คุณลักษณะด้านส่วนตัว ได้แก่ ต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กล้า ใจ烈 มีบุคลิกภาพที่ดี อุปนิสัยและความประพฤติดี มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ ต้องมีความรู้ ประสบการณ์ ทักษะและมีเทคนิคใน

การบริหารงานใหม่ ๆ ต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ รู้ระเบียบกฎหมายดีและคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในยุคสารสนเทศ ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ต้องใช้ภาษาในการคิดค่อสื่อสารที่เป็นสากลได้ มีความรู้ความสามารถในการวิจัย มีความรู้ความสามารถด้านข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตรคุลย์ (2534 : 39) และจากการศึกษารายงานค้นคว้าอิสระของ สุพจน์ อินทนนท์ (2542 : 2-3) และสว่าง เหนืออกลา (2543 : 4) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะและคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมีดังนี้ คุณลักษณะทางด้านวิชาการ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและคุณลักษณะทางด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน และในการเป็นผู้นำในยุคสารสนเทศ ต้องพัฒนาคนให้มีวิสัยทัศน์และความคิดก้าวทันโลก ผู้บริหารหรือผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะพิเศษกว่าบุคคลอื่นและมีความสำคัญต่อหน่วยงาน

จากความสำคัญของคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ดังกล่าวจึงเห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนในยุคสารสนเทศ เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญมากในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แต่ในสภาพที่ผ่านมาพบว่าผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งมีปัญหามากมายซึ่งปัญหาส่วนมากเกิดจากตัวผู้บริหารเองที่มีจุดอ่อนบางประการ เช่น ความเป็นผู้นำ คุณลักษณะส่วนตัว ขาดความรู้ ทักษะ ในด้านเทคโนโลยีชั้นสูง ขาดความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ให้และบริหารด้านนี้ไม่เป็น ขาดความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ขาดทักษะการบริหารใหม่ ๆ การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานสารสนเทศไม่เป็นระบบ ล้าสมัย ขาดความรู้เกี่ยวกับการคิดค่อสื่อสารที่เป็นสากล ไม่ปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพ ไม่ปลดปล่อยตนเข้ากับยุคสมัย ขาดข้อมูลในการตัดสินใจและขาดวิสัยทัศน์ในการบริหาร ไม่เข้าใจในกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะต้องใช้พัฒนาวิชาชีพ ตนเอง ทำให้เกิดปัญหาการร้องเรียนอยู่เสมอและเป็นสาเหตุที่ทำให้การบริหารงานไม่ก้าวหน้า และบางรายถึงกับล้มเหลวต้องถูกลงโทษทางวินัยถึงขั้นให้ออก ไล่ออก ลดขั้นเงินเดือน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครุ. 2543 : 12)

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ นีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 68 โรงเรียน มีข้าราชการครุภัณฑ์สิ้น 2,297 คน มีนักเรียนในความรับผิดชอบ 50,325 คน (สำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. 2543 : 4) การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหา คือ ขาดการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารที่ถูกต้องชัดเจนและทันสมัย ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ที่ดี การจัดระบบข้อมูลที่เชื่อมโยงระหว่างฝ่าย หน่วยงานที่สัมภาระต่อการประสานงานและอำนวยประโยชน์ซึ่งทำได้ไม่เต็มตัว ยังขาดความคล่องตัวชัดเจน และต่อเนื่อง ระบบงานของโรงเรียนส่วนใหญ่จะไปรวมที่หัวหน้างาน หัวหน้าฝ่ายและผู้บริหาร

จึงทำให้สามารถส่วนใหญ่ในโรงเรียนไม่ซัดเจนในระบบข้อมูล การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารการศึกษาการนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานอื่น ๆ ยังไม่เพียงพอ (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์, 2543 : 8-12)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารมีความสำคัญต่อการที่จะพัฒนาและแก้ปัญหา ดังกล่าว โดยที่ผู้บริหารเองจะต้องได้รับการพัฒนาคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษในด้านที่ตนเองบกพร่องหรือมีความสามารถด้านกว่าเกณฑ์ที่เหมาะสมอย่างไรก็ตาม ในการที่จะพัฒนานี้จะต้องทราบแน่ชัดว่าผู้บริหารจำเป็นต้องร่วงพัฒนาด้านใดก่อนหลัง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษของผู้บริหารเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงผู้บริหาร โรงเรียนต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนและครู อาจารย์ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้กรอบแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตรดุลย์ (2534 : 39) และได้นำมาการกับแนวความคิดของสว่าง เหนืออุดาง (2543 : 4) ประกอบกัน โดยกำหนดกรอบคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคอมพิวเตอร์
2. ด้านภาษาอังกฤษ
3. ด้านการวิจัย
4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนและครู อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนและครู อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ กับเกณฑ์ ($\bar{x} = 3.00$)

สมนติฐานการวิจัย

ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนและครู อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษของผู้บริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวม และรายด้านคือ ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านภาษาอังกฤษ ด้านการวิจัยและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สูงกว่าระดับปานกลาง



ขอบเขตการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนและครู อาจารย์ ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ มีขอบเขตดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนและครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2543 จำนวนทั้งสิ้น 2,085 คน จำแนกเป็น ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน 109 คน ครู อาจารย์ 1,976 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนและครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2543 จำนวนทั้งสิ้น 283 คน แยกเป็นผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 85 คน และครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 198 คน กลุ่มผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan และครู อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา กำหนดขนาดโดยใช้วิธีกำหนดสัดส่วนเป็นร้อยละ 10 ของประชากรและใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษของผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง ลักษณะที่ทำให้ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนที่ปรากฏแก่สายตาบุคคลทั่วไป 4 ด้านคือ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษวิชาชีพ ความสามารถด้านการวิจัยและความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการปฏิบัติงาน

1.1 ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ หมายถึง ลักษณะที่ทำให้ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปรากฏแก่สายตาของบุคคลทั่วไป ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยด้านความรู้พื้นฐาน ด้านทักษะการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารและการใช้งานอินเทอร์เน็ต

1.2 ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ หมายถึง ลักษณะที่ทำให้ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปรากฏแก่สายตาของบุคคลทั่วไป ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ด้านการอ่านภาษาอังกฤษและด้านการเขียนภาษาอังกฤษ

○ Rajabhat Mahasarakham University
1.3 ความสามารถด้านการวิจัย หมายถึง ลักษณะที่ทำให้ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปรากฏแก่สายตาของบุคคลทั่วไป ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย การกำหนดปัญหาในการวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ตัวแปรและสมมติฐาน การเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย การจัดกระทำข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัยและการนำเสนอการวิจัยไปใช้ในการบริหาร

1.4 ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ลักษณะที่ทำให้ที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปรากฏแก่สายตาของบุคคลทั่วไป ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยด้านคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านการจัดการศึกษาทางไกล ด้านเครือข่ายการศึกษา ด้านการใช้งานในห้องสมุด ด้านการใช้งานห้องปฏิบัติการและด้านการใช้งานประจำและงานบริการ

2. ทศนะ หมายถึง ความคิดเห็นของ ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนและครูโรงเรียน มัธยมศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ ครูใหญ่ อาจารย์ในกลุ่มผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2543

4. ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง งานบริการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2543

5. ครู อาจารย์ หมายถึง ข้าราชการครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2543

6. เกณฑ์ หมายถึง เกณฑ์คุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษของผู้บริหารที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น คือ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด กาฬสินธุ์ ใช้สำหรับพิจารณาคุณลักษณะด้านความสามารถพิเศษของตนเอง เพื่อนำไปปรับปรุง และแก้ไขส่วนที่บกพร่องให้ดีขึ้น อันจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลงานอย่างมีคุณภาพ